

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 340/2012-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. J. K., zastúpenej advokátkou JUDr. M. K., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 220/93 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. mája 2012 faxom a 6. júna 2012 poštou doručená sťažnosť M. J., K. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 220/93.

Zo sťažnosti vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 18 C 220/93 sa sťažovateľka už viac ako 20 rokov domáha zrušenia a vypořádania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Podľa tvrdení sťažovateľky aj napriek skutočnosti, že už v minulosti ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 242/08-36 z 27. januára 2009 konštatoval v označenom konaní existenciu zbytočných prietáhov a prikázal okresnému súdu plynulo konať, okresný súd tento imperatív ústavného súdu opakovane porušuje, ba dokonca podľa sťažovateľky okresný súd bezdôvodným prerušením predmetného konania prispieva k jeho neodôvodnenému predlžovaniu, čím sa v konečnom dôsledku prehĺbuje stav právnej neistoty sťažovateľky a oddaľuje sa právoplatné skončenie sporu.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného tiež uviedla:

„Zákonný sudca sa zrejme snaží iba dodatočne ospravedlniť svoj doterajší nezákonný postup v konaní postihnutý ničím nezdôvodnenými prietahmi, ktorých existenciu už konštatoval ústavný súd vo svojom Náleze zo dňa 18.9.2008, a ktoré prietahy naďalej pretrvávajú už štvrtý rok, v konaní, ktoré trvá už 20 rokov na súde I. stupňa, a tendenciou zákonného sudcu je ďalej bezdôvodne predlžovať trvanie konania, a maximálne oddaľovať jeho právoplatné skončenie, ktoré právoplatné skončenie sporu by dovoleným spôsobom odstránilo stav mojej právnej neistoty. Ku vytvoreniu stavu právnej istoty sťažovateľky, v konkrétnom súdnom konaní, dôjde spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým sa spor skončí. V mojom konkrétnom prípade spor prejednáva už dvadsiaty rok tretí zákonný sudca, stále v prvostupňovom konaní. Žaloba bola podaná dňa 25.2.1992, a po dvadsiatich rokoch a troch mesiacoch, nie je konanie právoplatne ukončené

Je potrebné zdôrazniť, že ani po doručení Nálezu ÚS sp. zn. III. ÚS 242/08, začiatkom roka 2009, okresný súd nevenoval postupu v predmetnej veci takú zvýšenú pozornosť, akú som právom očakávala po doručení nález ústavného súdu. Zákonný sudca bol pri výkone svojej funkcie vo veci viazaný nálezom ústavného súdu. Okresný súd Košice

II. mal urobiť všetky potrebné procesné úkony v konaní tak, aby po doručení nálezu ústavného súdu. v konaní konajúceho súdu už ďalšie zbytočné prietahy nevznikli.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Základné právo M. J. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II. v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 220/1993 porušené bolo.

M. J. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000,-Eur, ktoré je Okresný súd Košice II. povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Okresný súd Košice II. je povinný uhradiť M. J. trovy konania v sume 269,58,-Eur do dvoch mesiacov od doručenia tohoto nálezu na účet jej právnej zástupkyne advokátky JUDr. M. K., K. ....“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom

predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľky, ktorá je v danom prípade navyše zastúpená kvalifikovanou právnou zástupkyňou. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáha. Keďže sa sťažovateľka bez ohľadu na už v minulosti vydaný nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 242/08-36 z 27. januára 2009 domáha vyslovenia porušenia ňou označeného základného práva a práva v celom konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 18 C 220/93, predmetom skúmania ústavného súdu bolo celé sťažovateľkou napádané konanie okresného súdu.

1. Postup okresného súdu v období pred vydaním nálezú ústavného súdu

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 220/93 ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, podľa ktorého návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol (prekážka res iudicata), okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky ústavný súd zistil, že na základe jej sťažnosti už v minulosti preskúmal postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 220/93 a nálezom č. k. III. ÚS 242/08-36 z 27. januára 2009 konštatoval, že v tomto konaní zistil prietahy v konaní, a teda vyslovil porušenie základného práva

a práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručených v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže s odvolaním sa na už citované ustanovenie § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd už v tomto konaní nebol oprávnený opätovne preskúmať ústavným súdom už raz posudzované obdobie v postupe okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 220/93, ktoré bolo predmetom prieskumu už v konaní sp. zn. III. ÚS 242/08, sťažnosť sťažovateľky v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) z dôvodu predchádzajúceho rozhodnutia ústavného súdu v tejto veci (*res iudicata*).

2. Postup okresného súdu v období po vydaní nálezu ústavného súdu

Pokiaľ ide o postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 220/93 v období po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 242/08-36 z 27. januára 2009, ústavný súd z vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu zistil tento priebeh a stav označeného konania.

Dňa 28. januára 2009 právna zástupkyňa sťažovateľky ospravedlnila svoju a sťažovateľkinu neúčast' na ohliadke na mieste samom nariadenej okresným súdom na 29. január 2009, a to z dôvodu nemoci sťažovateľky, pričom žiadala nariadiť jej nový termín. Následne 2. februára 2009 okresný súd nariadil nový termín ohliadky na mieste samom na 26. marec 2009, ktorá sa aj riadne uskutočnila za prítomnosti sťažovateľky a jej právnej zástupkyne. Dňa 28. mája 2009 okresný súd vyžiadal od príslušnej správy katastra listiny nevyhnutné na konanie vo veci, ktoré mu boli doručené 26. júna 2009.

Okresný súd 31. marca 2010 nariadil pojednávanie na 10. máj 2010 a 6. apríla 2010 okresný súd vyzval právnych zástupcov oboch sporových strán, aby najneskôr do konania nariadeného pojednávania označili dôkazy „... *preukazujúce finančnú spôsobilosť zaplatiť peňažnú náhradu ustupujúcim spoluvlastníkom*...“. Dňa 9. apríla 2010 právny zástupca žalovaného v 1. rade okresnému súdu oznámil, že sporné spoluvlastnícke právo bolo medzi

sťažovateľkou a žalovaným v 1. rade vyporiadané kúpnu zmluvou, na základe ktorej malo byť predávajúcej sťažovateľke vyplatených 25 000 €, pričom sťažovateľka sa mala zaviazat' ukončiť predmetný súdny spor späťvzatím žaloby. Nadväzne na uvedené okresný súd 14. apríla 2010 vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby z dôvodu zmeny pomerov medzi účastníkmi konania oznámila, či na podanej žalobe trvá alebo ju berie späť. Dňa 30. apríla 2010 právna zástupkyňa sťažovateľky okresnému súdu oznámila, že potom, ako príslušný katastrálny úrad povolil 29. marca 2010 vklad vlastníckeho práva k podielu sťažovateľky na sporných nehnuteľnostiach v prospech žalovaného v 1. rade na podklade kúpnej zmluvy z 26. marca 2010, 28. apríla 2010 sťažovateľka od tejto kúpnej zmluvy odstúpila z dôvodu, že ju uzavrela „... *v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok...*“, s tým, že o uvedenom v ten istý deň zaslala oznámenie žalovanému v 1. rade, pričom súčasne oznámila, že sa novým návrhom bude domáhať určenia vlastníckeho práva k ňou „*predanému*“ podielu.

Dňa 10. mája 2010 okresný súd lustráciou zistil, že sťažovateľka nepodala žiadny návrh na začatie nového súdneho konania, súčasne sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sa bez ospravedlnenia nezúčastnila sťažovateľka ani jej právna zástupkyňa, hoci mali riadne a včas vykázané doručenie predvolania, pričom okresný súd na pojednávaní po vypočutí žalovaných vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým žalobu sťažovateľky v celom rozsahu zamietol. Podaním doručeným okresnému súdu faxom 12. mája 2010 (poštou doručené 17. mája 2010) právna zástupkyňa sťažovateľky oznámila, že sťažovateľka 10. mája 2010 podala žalobu o určenie vlastníckeho práva „... *ku spoločným nehnuteľnostiam zapísaným na LV 6642...*“, konanie o ktorej je vedené Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 15 C 148/2010, a súčasne žiadala, aby okresný súd konanie sp. zn. 18 C 220/93 do rozhodnutia o označenej žalobe sťažovateľky prerušil.

Sťažovateľka 25. júna 2010 podala odvolanie proti rozsudku okresného súdu z 10. mája 2010 a 7. júla 2010 okresný súd vyzval právneho zástupcu žalovaných, aby zaujal stanovisko k odvolaniu sťažovateľky, ktorý sa vyjadril 28. júla 2010, a 12. augusta 2010 okresný súd zaslal spis Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „*krajský súd*“) na konanie o odvolaní sťažovateľky. Spis bol doručený krajskému súdu 17. augusta 2010

a 25. februára 2011 krajský súd uznesením sp. zn. 3 Co 221/2010 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, pričom spis bol okresnému súdu vrátený 13. apríla 2011.

Dňa 24. augusta 2011 okresný súd vyzval Slovenský pozemkový fond na oznámenie pre konanie potrebných skutočností, ktoré boli okresnému súdu oznámené 7. októbra 2011. Uznesením z 13. októbra 2011 zmenil svoje uznesenie z 5. marca 2001 o ustanovení opatrovníka žalovaným vo 4., 5. a 6. rade na neznámom mieste tak, že im za opatrovníka ustanovil ako neznámym vlastníkom Slovenský pozemkový fond, avšak 21. novembra 2011 Slovenský pozemkový fond podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 13. októbra 2011. Dňa 6. decembra 2011 okresný súd zaslal spis krajskému súdu, ktorému bol doručený 7. decembra 2011, a 19. januára 2012 krajský súd uznesením sp. zn. 2 Co 356/2011 zrušil uznesenie okresného súdu z 13. októbra 2011 z dôvodu, že keďže v danom prípade sú spornými nehnuteľnosťami budovy, a nie pozemky, Slovenský pozemkový fond nemôže zastupovať označených žalovaných na neznámom mieste. Spis bol okresnému súdu vrátený 6. februára 2012.

Okresný súd Košice I žiadal 9. februára 2012 pre potreby konania vedeného pod sp. zn. 15 C 148/2010 zapožičať spis, ktorý mu okresný súd zapožičal 15. februára 2012 a okresnému súdu bol vrátený 23. februára 2012. Uznesením z 12. marca 2012 okresný súd zmenil svoje uznesenie z 5. marca 2001 o ustanovení opatrovníka žalovaným vo 4., 5. a 6. rade na neznámom mieste tak, že im za opatrovníka ustanovil pracovníčku okresného súdu, a uznesením z 22. marca 2012 okresný súd prerušil konanie vo veci do právoplatného skončenia konania vedeného Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 15 C 148/2010. Dňa 16. apríla 2012 sťažovateľka faxovým podaním (poštou doručené 18. apríla 2012) podala odvolanie proti uzneseniu o prerušení konania z 22. marca 2012 a 26. apríla 2012 okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľky na vedomie právneho zástupcovi žalovaných. Následne 22. mája 2012 okresný súd zaslal spis krajskému súdu, ktorému bol doručený 28. mája 2012, pričom krajský súd vo veci koná pod sp. zn. 6 Co 145/2012 a dosiaľ nebolo vo veci rozhodnuté.

Preskúmaním uvedeného prehľadu procesných úkonov okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 18 C 220/93 (v období po vydaní označeného nálezu ústavného súdu) ústavný súd zistil iba jedno obdobie nečinnosti v trvaní viac ako 9 mesiacov, a to v čase od 26. júna 2009, keď bol okresnému súdu doručený ním vyžiadany dôkazový materiál, do 31. marca 2010, keď okresný súd vykonal ďalší procesný úkon a vo veci nariadil pojednávanie.

Podľa judikatúry ústavného súdu nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01) a v prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ (ojedinelý priet'ah) v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03), nevysloví porušenie práva zaručeného v tomto článku, ale s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

Okrem toho z prehľadu procesných úkonov tiež vyplýva, že s'ťažovateľka sa počas skúmaného konania nesprávala tiež vždy súčinnosťne, keď sa napr. bez ospravedlnenia ona a ani jej právna zástupkyňa nezúčastnili pojednávania konaného 10. mája 2010 aj napriek im doručenému včasnemu a riadnemu predvolaniu. Okrem toho ústavný súd podotýka, že s'ťažovateľka podala s'ťažnosť ústavnému súdu (31. mája 2012) v čase, keď okresný súd konanie prerušil, a hoci je nepochybné, že predmetné uznesenie o prerušení konania z 22. marca 2012 ešte nenadobudlo právoplatnosť, pretože s'ťažovateľka sa proti nemu odvolala a v súčasnosti prebieha odvolacie konanie, preskúmaním súdneho spisu ústavný súd zistil, že podaním doručeným okresnému súdu faxom 12. mája 2010 a poštou 17. mája 2010 sa samotná s'ťažovateľka, v zastúpení právnu zástupkyňou, domáhala prerušenia konania, a to do skončenia ňou iniciovaného iného súdneho konania vedeného Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 15 C 148/2010, čo napokon okresný súd aj učinil.

Vzhľadom na uvedenú procesnú situáciu, keď s'ťažovateľka, ktorá najprv sama žiadala o prerušenie konania, a po jeho skutočnom prerušení okresným súdom vyjadruje s týmto procesným postupom nespokojnosť zhmotnenú v ňou podanom odvolaní proti

uznesení o prerušení konania, sa javia ako nanajvyš zavádzajúce a rozporuplné aj jej tvrdenia v sťažnosti podanej ústavnému súdu, podľa ktorých:

„Dňa 16.4.2012 som toto uznesenie napadla odvolaním, keďže sa domnievam, že nejestvujú dôvody, aby súd prerušoval konanie, ktoré už viac ako 20 rokov prebieha stále na súde I. stupňa...

... Ak súd mienil konanie prerušiť, to znamená, že sa rozhodol, že nebude predbežnú otázku posudzovať sám, musí z jeho rozhodnutia o prerušení konania pre takýto postup vyplývať zrozumiteľne a jasne, o akú predbežnú otázku ide a predovšetkým aký význam pre toto konanie má mať vyriešenie tejto otázky v inom konaní. Súd I. stupňa túto zásadnú otázku, t. j. význam výsledku konania 15 C 148/2010 pre toto konanie, v odôvodnení svojho rozhodnutia tiež nevysvetlil, to znamená, že nie je, po vecnej stránke, zrejmy dôvod prerušenia konania, a teda nie sú splnené podmienky vyžadované ust. § 109 ods.2 písm. c/ OSP.“

Ústavný súd vzhľadom na svoju judikatúru vo veci zistenia ojedinelých prietahov a vzhľadom aj na správanie sťažovateľky v skúmanom konaní sťažnosť sťažovateľky v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a trov konania je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti, ktorou sa sťažovateľka domáhala ich priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2012